

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A. Kasbergen (GroenLinks) en A.M. Negash (PvdA)
(d.d. 24 april 2023)

Nummer
3950

Onderwerp
Aanvalsplan Grutto

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Op 15 april 2023 verscheen in Trouw een artikel, getiteld "Onenigheid Rijk en provincie fruikt redding van de Grutto"¹. In het artikel wordt gesteld dat het Rijk en de provincies het al tweeënhalf jaar niet eens worden over de financiering van een reddingsplan voor de grutto. Daardoor blijft 68 miljoen euro uit de Europese landbouwpot ongebruikt liggen en ondertussen blijft het aantal grutto's dalen.

De grutto heeft het zwaar, net als een aantal andere weidevogelsoorten. In 1970 waren er 120.000 broedparen, nu nog 25.000. Redenen voor het maken van het Aanvalsplan Grutto, 4 jaar geleden onder leiding van de heer Pieter Winsemius. Dit plan heeft als doel om de voor Nederland zo kenmerkende weidevogels te redden en hun populaties weer naar een gezonde en sterke omvang terug te brengen.

GroenLinks is van mening dat het Aanvalsplan Grutto zo snel mogelijk gerealiseerd dient te worden, mét perspectief voor weidenatuur en boeren met weilanden. Én dat er structureel wordt ingezet op de bescherming/instandhouding van deze soorten.

Naar aanleiding van het hierboven genoemde bericht stelt GroenLinks hierbij de volgende vragen aan GS:

1. *Volgens het artikel in Trouw wordt er al 2,5 jaar onderhandeld over de financiering van een reddingsplan voor de Grutto maar komt het niet tot realisatie.*
 - a. *Is er ook in Zuid-Holland sprake van vastlopende gesprekken en het niet kunnen inzetten van budget vanuit genoemde Europese subsidie?*
 - b. *Zo ja, waar loopt de onderhandeling op vast?*
 - c. *Wie zitten aan deze overlegtafel?*
 - d. *Voert Zuid-Holland al (onderdelen uit) het Aanvalsplan Grutto uit?*
 - e. *Zo ja, loopt de realisatie daarvan dan gevaar?*

Antwoord

¹ <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/68-miljoen-voor-redding-grutto-blijft-ongebruikt-liggen~b9828034/>

- a. De berichtgeving over vastgelopen gesprekken naar aanleiding van het artikel in Trouw klopt niet. Het Aanvalsplan Grutto maakt onderdeel uit van het Nationaal Strategisch Programma (NSP) voor het nieuwe GLB 2023-2027. LNV heeft met de provincies afgesproken om voor de uitvoering van het Aanvalsplan Grutto landelijk €69,5 miljoen beschikbaar te stellen via het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer. In Zuid-Holland gaat het om een bedrag van €8.700.000 voor de periode 2022-2027. Dit wordt ingezet voor zogenaamd meer zwaar beheer (bijvoorbeeld plas-dras of uitgesteld maaien) voor het Aanvalsplan Grutto. Dit is in het Natuurbeheerplan 2023 en het bijbehorende openstellingsbesluit vastgelegd. Voor de inzet van het geld is een aantal kansgebieden aangewezen, waar dit zware beheer wordt ingezet. In Zuid-Holland gaat het voorsnog om gebieden in de Krimpenerwaard en de Alblasserwaard (vanaf 2022) en in 2023 ook Midden-Delfland. Waar Pieter Winsemius in het artikel naar verwijst is de garantstelling voor financiering na afloop van de huidige zesjarige periode van het ANLb. Voor de bescherming is het namelijk belangrijk dat agrariërs langjarige zekerheid hebben op financiering. Op die manier kunnen zij hun bedrijfsvoering langjarig inrichten op weidevogelbeheer. Daarnaast vraagt hij aandacht voor het op de goede wijze belonen van inzet voor weidevogels, dus met een bonus per hectare in plaats van per liter, zodat extensivering niet wordt benadeeld (zie ook vraag 5).
- b. Langjarige afspraken vormen een belangrijk onderdeel van het perspectief dat boeren nodig hebben om hun bedrijfsvoering aan te passen. Het is niet juist dat Rijk en provincies het oneens zouden zijn over het belang van langjarige contracten. Samen met de provincies zijn de juridische en financiële implicaties voor het afsluiten van langjarige contracten in beeld gebracht en is duidelijk geworden dat het afsluiten van langjarige contracten voor een periode van 12 jaar juridisch mogelijk gemaakt kan worden. Op dit moment kunnen subsidiebeschikkingen verstrekt worden van zes jaar en in het Nationaal Strategisch Plan staat dat deze aan het einde van de looptijd jaarlijks verlengd kunnen worden tot maximaal 12 jaar. LNV is met de EU in gesprek of het Nationaal Strategisch Plan aangepast kan worden zodat er bij aanvang langjarige contracten afgesloten kunnen worden tot in elk geval 12 jaar, in plaats van jaarlijkse verlengingen. Het Nationaal Strategisch Plan is van belang omdat het immers grotendeels EU-middelen betreft. Voor de provincies is van belang dat naast de juridisch correcte basis ook de langjarige financiering om deze subsidiebeschikkingen af te kunnen geven geborgd is. Indien de provincies de aanvraag voor uitbreiding van beheer en voor langjarige dekking opnemen in hun PPLG-plannen, kan het Rijk op basis van de toets aan de NPLG-doelen besluiten om dit te honoreren. Dit is echter geen zekerheid. Om het agrarisch natuurbeheer verder uit te breiden worden ook na 2035 -voorbij de looptijd van het transitiefonds- de mogelijkheden verkend tussen LNV en provincies.
- c. Zie b. LNV en provincies hebben overleg over langjarige contracten.
- d. Ja. In Zuid-Holland is in 2022 gestart met zwaarder beheer voor het Aanvalsplan Grutto in twee kansgebieden. In 2023 is dit uitgebreid met een kansgebied in Midden-Delfland.
- e. Nee. Er is voldoende budget en dat wordt nu ook uitgegeven. De agrarische collectieven vragen maximaal aan op basis van vrijwilligheid.

2. *Volgens onze informatie is er (financiële) samenhang is tussen het Aanvalsplan Grutto en ons eigen Actieplan Boerenlandvogels?*

- a. Klopt dit?
- b. Zo ja, loopt de realisatie van het Actieplan Boerenlandvogels door genoemde onenigheid dan ook gevaar of stopt de realisatie?

Antwoord

- a. Aanvalsplan Grutto is een mooie plus op het Actieplan Boerenlandvogels, een grutto is immers ook een boerenlandvogel. Beiden worden ook via het ANLb stelsel voor agrarische natuurbeheer gefinancierd (zie ook antwoord 1a). Overige kosten die nodig zijn voor het Aanvalsplan Grutto (zoals inrichtingsmaatregelen) worden in het ZH-PLG ondergebracht en komen bovenop de middelen die al beschikbaar zijn voor het Actieplan Boerenlandvogels.
- b. Nee, de realisatie loopt gewoon door.

Het artikel constateerde dat het op twee elementen misgaat:

3. *Boeren willen langjarig (langer dan de EU subsidie termijn van 6 jaar) perspectief, maar Rijk en provincie willen niet garant staan voor volgende periode.*
 - a. *Herkent GS dit?*
 - b. *Wat is er nodig voor het Rijk en/of de provincie om dat wel te doen?*
 - c. *En zou dat in uw optiek helpen?*

Antwoord

- a. Provincies en rijk zien dit belang ook. De minister heeft aangegeven dat indien de provincies de aanvraag voor uitbreiding van beheer en voor langjarige dekking opnemen in hun PPLG-plannen (1 juli a.s.), het Rijk kan besluiten op basis van de toets aan de NPLG-doelen dit te honoreren. Op basis van de uitspraken van de minister zullen wij het ZH-PLG voorstel opnemen. Indien dit gehonoreerd wordt door het rijk, zijn deze middelen dan in elk geval tot 2035 beschikbaar. Om het agrarisch natuurbeheer verder uit te breiden na 2035 voorbij de looptijd van het transitiefonds worden de mogelijkheden hiervoor (zoals GLB-middelen, financiering keten, etc.) momenteel verkend tussen LNV en provincies.
 - b. Het gesprek over de kosten van het beheer na 2035 wordt momenteel gevoerd tussen LNV en provincies.
 - c. Zie 3a.
4. *Het landbouwakkoord gaat over langjarig perspectief voor boeren en natuur. Weidegronden zijn een groot oppervlakte van het landbouwareaal in Zuid-Holland en het maatschappelijk en politiek draagvlak voor het aanvalsplan Grutto is groot, ook in de sector. Bij Op1 gaf de gedeputeerde van Fryslan en portefeuillehouder van IPO aan dat het aanvalsplan Grutto dus in het landbouwakkoord geregeld zou moeten worden.*
 - a. *Bent u het daarmee eens?*
 - b. *En bent u het eens met de conclusie dat het landbouwakkoord moeilijk geslaagd kan worden genoemd als ondertussen het Aanvalsplan Grutto niet is geregeld?*
 - c. *Zo niet, waarom niet?*

Antwoord

